

List izlazi tjedno. Godišnja pretplata
30 Din. Za inozemstvo 60 — Oglasi po
naročitoj tarifi.

GOD. VI BROJ 45
ŠIBENIK, 10 studenoga 1935

Rukopisi se ne vraćaju — Adresa ured-
ništva i uprave: ŠIBENIK pp. 17.

Umjetnost života

Ko bi ustvrdio da čovjeku na-
sih dana nije težak život, taj bi
lagao. I onome koji bi nešto takvo
ustvrdio, ne bismo vjerovali. Jer
znamo iz iskustva, kod sebe i kod
drugih, da je više tužbalica nego
hvale, više nemira nego zadovolj-
stva, više plača nego smijeha.

Na ramena današnjeg čovjeka
se više puća survaju težine, ne od
jednog nego od više kvintala! Kao
da bi se s koje vrletne planine ot-
kinula litica ili pečina i poklopila
ga, uz ječanje šikarja i mrvenje ka-
menja na putu.

Pa dobro! Ali što radi utop-
ljenik kad se nade na morskoj pu-
čini? Hoće li odmah, bez ikakvog
pokušaja, početi zdvajati? Skupi-
će svu snagu tijela, sabrati svu moć
duha, i tražiti izlaz i spasenje!

Mi tako u životnoj borbi ne
postupamo. Bar ne većina; a i ona
manjina koja se hrabro bori — bo-
ri se samo neko vrijeme, a onda
klone i prepusti se valovima da je
nose i njišu kao ladicu od papira,
koju primorsko dijete, kao igrač-
ku, pušta iz kojeg zaliva.

Zašto je tako? Zašto je više
slamki nego hrastova; više šljunka
nego planinskih hridina; više slabi-
ća nego junaka; više očajnika nego
vedrih i ponosnih idealista? — Jer
niko od tih slamki, od tih šljunka-
ka, slabića i očajnika ne pozna je-
dnu vrst umjetnosti, koju zovemo
umjetnošću života!

Da, umjetnost života! To je
ono što manjka današnjem nara-
štaju. Nepoznavanje te umjetno-
sti baca većinu ljudi u klonulost i
strovaljuje u očaj. A klonulost i
očaj: to su dvije provalije u kojoj
palucaju rašljastim jezicima otrov-
ni poskoci i reže zmajevi iz narod-
nih priča.

Negdje je zapisan ovaj doga-
daj:

— Otac je naredio sinu da pre-
kopa i obradi čitavu jednu njivu.
Sin, mlad kao zora, čvrst kao le-
meš na novom plugu, dode na nji-
vu i zaokruži je pogledom. Kad ju
je omjerio na sve četiri strane, pre-
plaši se njezine veličine i reče ocu:
»To uopće nije vrijedno započima-
ti, jer neću nikad doći do kraja«.

I otac? Ovako je poučio ma-
lodušnog i preplašenog sina: »Moj
sine, nije potrebno da prekopaš čit-
tavu njivu. Pogledaj taj mali ko-
mad koji sam ti označio gribljom:

Ko što čini, sebi čini...

LAŽNA OBEĆANJA

»Bićete kao bogovi!« To je pr-
va laž koja je potresla čovječje
slušne organe.

Prošloga je stoljeća ova lažna
krilatica jačim prizvukom došapta-
vala čovjeku kako je on onaj koji
ima sjesti na prijesto svemoguć-
stva i sveznanja, sveumjeća i sve-
napretka; kako je njegov razum —
titraj moždanih nabora — bo-
žanstvo, idol, kumir komu se, uz
zvukove talambasa, klanja čovjek
napretka, čovjek prosvjete i kultu-
re.

Samo obećaje, ništa ne zabran-
juje! Nema ni dekaloga, ni pen-
taloga, a što je najvažnije: ni go-
vora o šestoj tački Božjeg zakoni-
ka.

Ta je krilatica stvorila atmo-
sferu u kojoj je proglašena zna-
nost bez Boga, a gospodarstvo bez
čudorednih zakona

Ali zato će ljudi, kada do 300
godina budu pregledavali »muzej
kapitalizma«, vidjeti slike kako su
u 20 stoljeću njihovu braću stav-
ljali u dvopreg, mjesto konja i bi-
vola; kako je radništvo bilo živo
roblje komu zarada onemogućuje
i pristojnu pokrivku i prostirku; i
kako su, upravo u najbogatijim
krajevima, oni kojima nije bilo su-

Katoličke pobjede

Kulturna tristogodišnjica

Svaki se narod ponosi svojim
prvim sinovima. I zajednica i dr-
žava ističe zasluge najboljih sino-
va, da ovjekovječi njihovo ime u
spomeni pokoljenja i da istakne
veličinu njihovog duha u očima
mlađeg naraštaja. To je pravo, do-
stojno i potrebno.

Zato se i Španjolska sprema
da proslavi tristogodišnjicu svoga

to je tvoj današnji rad; brini se
samo za to.

Eto, u tom očevom nauku skri-
va se velika, najveća umjetnost —
umjetnost života.

Ko od nas, današnjih malodu-
šnika sa zečjim srcem u grudima,
misli i živi kao taj otac?!

Život je težak; poteškoće su
velike. Ali zašto se žalostiti radi
onoga što će se dogoditi u dalekoj
budućnosti; ili što se, moguće, ne-
će nikada ni ostvariti? Zašto mi-
sliti na sutrašnje križeve, kad se od
nas ne zahtijeva nego to da pone-
samo na svojim ramenima samo
današnje?

Tako mogu postupati samo oni
koji znaju jedino zbrajati i od-
bijati brojke, a ne poznaju veselu

deno da ih majka odnijela na per-
natim dušecima, stanovali u dup-
ljama, izagnjilim daščarama, sku-
pa s miševima i štakorima.

Posjetnik tog muzeja će vidje-
ti i to kako su se nova poduzeća
dnevno dizala, i nastajale trgova-
čke dinastije; kako je unučad odr-
panih Židova postala bogatija od
vladajućih knezova. Još će vidje-
ti: kakve su bile njihove palače
uz najljepše morske i jezerske o-
bale, i njihovi objedi, i njihove
jahte, i luksus njihovih žena i kćeri

Imaće prilike vidjeti i najmo-
dernija sredstva s kojima su oni s
vrhova mučili svoje društvene i
političke protivnike; pa čitave slje-
dove kapitalističkih ratova — — —

Crkva nikada ne govori o raju
na zemlji. Dobro znade da je čov-
jek naklonjen zlu. Ali zato ima
pravo, a i dužnost, da raznim sa-
njarima pogleda u obraz, i da im
naglasiti kako je u čovjeku borba
između dobra i zla, i kako se u toj
borbi mora odlučiti za jednu stranu.

Vrag govori: bićete kao bogovi;
a Bog: bićete sinovi Božji.

Posljedice đavolske krilatrice
smo istaknuli. — Zato: Ne bogovi,
nego sinovi Božji! — Benevolens

prvenca-najvećeg dramskog umjet-
nika Lope de Vega. — Mi se ve-
selimo svakom kulturnom napret-
ku bilo koga naroda, pa bilo to u
knjizi, muzici ili likovnoj umjet-
nosti. Tako i veličini ovoga rijet-
koga genija, koga je odgojila špa-
njolska kršćanka. — Ali se ovoj
tristogodišnjici još više veselimo
i ponosno je ističemo, jer je špa-
njolski Shakespeare bio

i svijetlu istinu o Božjoj Providno-
sti koja ulijeva u ptičja krila sna-
gu, da se vinu nebu pod oblake,
a ribljim perajama daje moć da se
spuste u nevidljive dubine mora.

Moguće ti je teško snašati i
snašati teškoće i samog jednog da-
na? Pa ni to nije potrebno! —
Svlada samo jedan sat! Samo je-
dan četvrt sata!

Jedino to se od nas zahtijeva,
i ništa drugo!

Recite, je li zbilja tako teško
jedan četvrt sata biti pošten i zna-
čajan? Jedan četvrt sata usprav-
no, ponosna čela, nositi drveni
križ? Samo jedan četvrt sata bo-
riti se sa zapjenjenim valovima i
veslati u Pristanište gdje nas ras-

i uzoran katolik. — I opet
vidan dokaz kako »okamenjenost
katoličkih dogmi« ne koči razvoj
genija.

Veseli događaji

Dnevne novine donose veliki
broj senzacionalnih vijesti. Dobra
vijest nas veseli, a slaba žalosti.
Tako je kod ogromne većine ljudi,
a o neznatnoj manjini, koja je na
sve to bez ikakvog osjećaja, ni ne
govorimo.

Mi smo uvjereni da su utvare
o crvenom carstvu samo utvare
bez ikoje stvarne podloge, ali nas
veseli da i vodeće ličnosti crvene
vojske pomalo progledavaju i u-
vjeravaju se o istinitosti onoga u
što mi nismo nikada posumnjali, a
to je — da je komunizam sa svojim
obećanjima tlapnja!

Zato nas veseli kad čitamo da
je Albert Pilon, komunist iz
Montreala stupio u re-
dove katoličkih boraca,
a znana radnica na socijalnom po-
lju Ling Či Ping u Peking u primila
krštenje.

Najjača volja

U katoličkoj Crkvi postoje
mnoga misijska društva za širenje
Božjeg Evandolja. Tako je i u Nje-
mačkoj god. 1893 osnovano »Inter-
nacionalno misijsko udruženje ka-
toličkih žena«. Društvo se već u-
velike razgranalo i raširilo svoj rad
u mnogim evropskim i američkim
državama. Njegovi su uspjesi o-
gromni. Tako je samo u Sjedinje-
nim Državama sabrano u novcu
oko 25 milijuna dinara; osim to-
ga je poslano u misije raznih cr-
kvenih potrepiština, u vrijednosti
od drugih 25 milijuna dinara.

Neki kažu da žene nemaju
jake volje. A, eto, kada se napo-
je žarom katoličke istine, njihova
volja nam imponira. Jer je čovječ-
ja volja najjača onda kad je pot-
krijepljena dubokom katoličkom
sviješću!

kriljenih ruku, s toplim krilom, o-
čekuju Vječni Otac i Majka?

Mislimo samo na ovaj četvrt
sata koji upravo sada proživljava-
mo; kada dode drugi, mislićemo na
njega!

Ko ne bude živio po toj umjet-
nosti života, moraće na koncu kon-
ca razočaran priznati ono što je
priznao poznati i duboki mislilac
Sören Kiergaard: »Moje gledanje
na život je potpuno besmisleno.
Mislim da mi je zao duh nataknuo
na nos naočare, na kojima jedno
staklo u ogromnom mjerilu pove-
ćava sve poteškoće, a drugo u ma-
lom mjerilu umanjuje ugodnosti«.

Mi smo, međutim, za umjet-
nost života!

Nedjeljno evanđelje

s poukom

XXII nedjelja po Duhovima

EVANĐELJE SV. MATEJA 22, 15—21

U ono vrijeme: Farizeji odoše i učinili vijete, kako bi Isusa uhvatili u riječi: I poslaše k njemu učenike svoje s bradavcima govoreći: Učitelju, znamo, da si istinit i put Božji uistinu učiš, i ne mariš ni za koga, jer ne gledaš čto je tko: kaži nam dakle, što ti misliš: treba li dati porez cesaru ili ne? A upitavši Isus zloba njihovu, reče: Što me kušate, licumjerci? Pokažite mi porezni novac. A oni mu donesše dinar. I reče im Isus: Čija je ovo slika i natpis? Rekoše mu: Cesarev. Tada im reče: Podajte dakle što je cesarevo cesaru, a što je Božje Bogu.

POUKA

Jedno od najvažnijih pitanja jest bez sumnje odnošaj čovjeka naprama društvu, odnosno državi, i odnošaj naprama Crkvi, odnosno Bogu. Čovjeku treba država da postigne svoj naravni cilj. Država je zato da pojedincu pruži sve pogodnosti da što bolje razvije svoje duševne i tjelesne sposobnosti, da čovjek u tjelesnom pogledu bude zadovoljan.

Crkva ima zadaću da pojedincu upućuje k svrhunaravnom cilju, spasenju duše; da mu pruža sredstva i pokazuje način kako da taj cilj što sigurnije postigne.

Glavna je svrha svakomu čovjeku spasenje duše; stoga tom glavnom cilju treba da služe svi ostali ciljevi, bili poznati koji, jer su svi niži, kao što je i tijelo niže od duše.

U Crkvi i u državi imamo vlast, koja ima dužnost da vodi svoje članove. Jedna i druga vlast je od Boga, jer i Crkva i država su ustanove Božje. Prvu je Spasitelj direktno ustanovio i odredio joj oblik dajući Crkvi svoj ustav. Druga je ustanovljena indirektno s tim što je Bog čovjeka stvorio kao društveno biće, ali nije On sam dao formu društvu već je to pustio na volju ljudima.

I jer su Crkva i država od Boga, ne može među njima da bude borbe ni protivnosti. Djelokrug jedne i druge je označen u cilju. Ali među jednom i drugom treba da bude složan rad, jer obe imaju za predmet isto lice, čovjeka, koji se sastoji od duše i tijela.

Na koji način da čovjek zadovolji dužnostima jednog i drugog društva, odgovara, s malo riječi, Isus u današnjem evanđelju: »Caru carevo — Bogu Božje«.

Država ima cilj naravno dobro čovjeka, i zato može da traži od svojih podanika ono što je na opću

korist zajednice, a što vodi k dobru pojedinaca. Krivo je načelo koje uči da su pojedinci radi države, a ne država radi pojedinaca. Tako bi država postala moloh, kojemu treba da sve služi i da mu se sve klanja. Njoj je dopušteno sve. Kao da država ne ovisi o Bogu i njegovim zakonima!

Naravno da ovakovo poimanje države dovodi do sukoba s crkvenom vlasti, koja treba da vodi duše k Bogu i koja je postavljena da tumači zakon Božji.

Država ima da traži posluš, pokornost svojim zakonima u ime Božje, a to može jedino onda ako se naredbe i zakoni njezini slažu s voljom Božjom, koja je izražena u zapovijedima Božjim i crkvenim.

Jest, treba se pokoravati vlasti ali samo onda ako ta ne pređe svoj djelokrug, ako ne prijeći postignuće glavne svrhe. Kad su sv. Petru poglavice sinedrija bili zabranili da govori o Isusu Kristu, on im je rekao: »Više se treba pokoravati Bogu nego ljudima!« To isto nam svjedoče one hiljade mučenika, koje su rađe dale svoj život nego se pokorile vlasti koja je od njih tražila da se odreknu Krista.

Na braniku

Znanost - Božja kćerka

U prirodi vlada uzoran red, a ne nered ili kaos. U 6.000 godina ljudske povijesnice svemirska tjelesa nisu se nikada sukobila. Izlaz i zalaz sunca, mjeseca i zvijezda i četiri godišnje dobe zbivaju se u divnom redu i skladu, bez nereda i zbrke.

Prirodne znanosti: računstvo i lučba (hemija) odvijaju se u točnom i zbrojenom omjeru. — $3 \times 3 = 9$, ni više ni manje; dakle stalan broj, zaključak i omjer za sva vremena i sve ljude.

U lučbi potrebna je vrsta i količina počela za jednu hemijsku sastavinu n.p.r. kisika ili dušika. Tako je i pri sastavljanju rudnih kristala, koji se lede u pravilnim i stalnim računskim oblicima (n. pr. sol). — Odakle taj red i harmonija u zvezdoznanstvu, točan omjer u računstvu i lučbi? Zar opet slučajno? Zar od prirode ili čovjeka? Nipošto; nego od Onoga koji je izvor svakoga reda i omjera u prirodi i svijetu — od Boga!

Tako su mislili i znanstveno djelovali svjetski matematičari i katolički velikani: Buoncompagni (+ 1894), F. Gauss (+ 1855), Baff (+ 1825), Weierstrass (+ 1897), Puisseux (+ 1883), Hermite (+ 1901),

I današnje moderne države misle da mogu sve. Hoće da zarobe i duše! Borba Crkve u Njemačkoj nije ništa drugo nego borba za ličnu prava čovjeka. Borba u Španjolskoj, Meksiku i u Rusiji nije drugo nego borba za slobodu vjere i savjesti. I po drugim modernim državama vlada taj duh, iako u drugom obliku. Mi smo svijesni riječi Spasitelja: »Caru samo ono što je carevo, ali Bogu što je Božje«.

Novac nosi sliku carevu i to njemu pripada, dok čovjek nosi sliku Božju, a to je njegova duša, koju treba da čistu i neokaljanu Bogu povrači. Crkva ga uči na koji način će sačuvati tu sliku, i zato treba da Nju sluša. Jer veli sam Isus: »Tko vas sluša mene sluša, tko vas prezire mene prezire«. Ne može da ima Boga za oca, tko neće da ima Crkvu za majku, kažu nam sveci.

To je nauk Kristov, koji bi moderni državnici morali imati na pameti, pak bi kudikamo bolje bilo čovjeku, koji bi se tada rado pokoravao vlasti, jer bi u njoj gledao svoje dobro.

Gilbert (+ 1892); veliki hemičari: Chevreul (+ 1889), Davy (+ 1829), Dumas (+ 1884), Liebig (+ 1873), Saint-Claire Deville (+ 1881); električari: Ampère (+ 1856), Volta (+ 1827), Faraday (+ 1867), Maxwell (+ 1879); prirodoslovci: Müller (+ 1858), Schwann (+ 1882), Wagner (+ 1864), Volkmann (+ 1871) i Bischoff (+ 1882).

Čujmo ispovijed glasovitog matematičara Causchy! »Ja sam kršćanin, t. j. ja vjerujem u božastvo Isusa Krista kao Tycho Brache, Kopernik, Descartes, Newton, Fermat, Leibnitz, Pascal, Grimaldi, Enler, Guldin, Bošković, Gerdil, sa svim velikim zvezdoznancima, sa svim velikim matematičarima minulih vjekova. Ja sam također katolik s većinom njih, i ako me se pita za razloge, ja ću ih vrlo rado iznijeti. Onda će se vidjeti da moje vjersko osvjedočenje nije plod baštinenih presuda nego dubokog istraživanja. Ja sam iskreni katolik, kakvi su bili Corneille, Racine, La Bruyère, Bourdaloue, Fenelon; kakvi su bili i jest još ogromni broj najznamenitijih muževa našega vremena, baš između onih koji su na diku eksaktne znanosti, filozo-

fije i književnosti i koji su uredili naših akademija. Ja dijelim duboko osvjedočenje što su ga na svijetlo dana iznijeli: riječju, djelom i spisa — toliki učenjaci prvoga reda, kao Ruffini, Hany, Laënnec, Ampère, Pelletier, Freycinet, Coriolis. Iako ne imenujem žive, da štedim njihovu čednost, to smijem barem reći: svu plemenitost, svu velikodušnost kršćanske vjere našao sam kod svojih svijetlih prijatelja: stvoritelja kristalografije (Hany), izumitelja kina i stetoskopa (Pelletier i Laënnec), kod glasovitog putnika na palubi broda »Urania« i neumrlog stvoritelja dinamske elektricitete (Freycinet i Ampère)«. — Tako učeni Causchy, hy.

Pred nekoliko vremena donijele su sve svjetske novine vijest o obraćenju glasovitog botaničara Ivana Tiderstona, sveučilišnog prof. u Vešingtonu, koji je iz protestantizma prešao na katoličku vjeru, a već je punih 30 godina član min. savjeta Sjedinjenih Država. — Ovako katolički znanstvenici ispovijedaju otvoreno svoju vjeru, jer znaju da svaka istina ima svoj izvor u Bogu.

Dalmata

Ova godina se već primiče kraju, a mnogo je pretplatnika koji još nijesu izvršili svoju dužnost i podmirili pretplatu. Ovin ih toplo molimo, da to odmah učine. U tu svrhu prilažemo današnjem broju lista svoju čekovnu uplatnicu.

COPPERPAIN podmorna boja garantirana za godinu dana isprobana od istinskih pomoraca. Svih vrsti suhih i uljanih boja, lakova, fita, maza, katrana, blata, karboilneja, kistova, fit (štuka), pakla i svih u tu svrhu spudajući predmeta najbolje kvalitete uz unijerene cijene i solidna posluga.

Preporuča se
VIKTOR SOŠIC ŠIBENIK
Specijalna trgovina boja i lakova.
Trg Sijepana Radića.
Kod crkve Sv. Ivana.

SMALI OGLASNIK

Ženska Zanatska Škola
otvorila je i ove škol. god. svoj atelier u kojemu se izrađuju sve vrste ženskih haljina i gospođe i djece po zahtjevu naručitelja u umjerene cijene.
Ul. sv. Luce. UPRAVA

Podlistak

Neko zanimivosti o Abesiniji

(Prema predavanju sveučilišnih predavača u Zagrebu u puštom sveučilištu)

Abesinija kao država pod takvim imenom uopće i ne postoji u svijetu. Abesinija znači u našem jeziku smjesu ili gomilu raznih naroda i plemena, koja nastavaju u toj državi. Pravo ime te jedine slobodne afričke zemlje glasi Etiopija, koje se spominje i u sv. Pismu. — U Abesiniji svako pleme i narod govori zasebnim, dosta različitim jezikom. Njihovi stanovnici su rasijani u skupinama i žive prastarim životom.

Abesinija zaprema golemu zemljišnu površinu; gotovo tri puta toliku koliko Italija. Položena je u vrućem afričkom podneblju blizu ekvatora, gdje sunce okomito peče nad glavom. Cijela Abesinija je prekrita visokim gorjem poprečno 2000 metara visine. To je uzrok da tamo, ipak, vlada dosta blaga klima, koja uz česte kiše ublažuje sunčani žar.

Tlo je takvog sastava, da je neobično plodno, pa lako prehranjuje čitavo stanovništvo. Obzirom na veliki i plodni kraj nije tako gusto naseljeno — tek se ra-

čuna deset hiljada stanovnika. Abesinija uz bogatu površinu svoga tla imade dosta vodenih snaga, koje bi se dale iskoristiti za natapljanje polja i proizvodnju električnih energija. U utrobi njezine zemlje skriveno je bogatstvo ruda: zlato, srebro, platina, ugljen, sumpor — a sigurno i petrolej. Prema svemu tome Abesinija pruža mogućnost znatnog useljavanja — najmanje: deset do dvadeset milijuna ljudi. Italija bi našla u Abesiniji bogat izvor poljoprivrednih proizvoda kao i sirovina za svoju industriju.

Italija imade danas četrdesetčetiri milijuna stanovnika. Prema točnom računu ona najviše može uzdržavati tridesetpet milijuna, dok za onih petnaest milijuna koji preteču treba naći prostora, gdje bi se naselili. Iseljavanje u preko-oceanske zemlje danas je otežčano, stoga treba naći kolonija. A to nije tako jednostavno. Italija je za vrijeme a i poslije rata propustila zgodnu prigodu da dođe do kolonija. To je njezina pogreška, koja je sada skupo stoji. A to je pogreška i njenih saveznika koji su kolonije podijelili tako, da su Njemačka i Italija, dvije najpotrebnije zemlje, ostale bez kolonija. Italija, doduše, posjeduje nekoliko kolonija, ali su svi ti posjedi siromašni i nepodesni za naseljavanje. Jedino shodno i slobodno područje je Abesinija, koja gra-

niči sa ostalim talijanskim posjedima.

Nije onda nikakvo čudo da se Talijani već duže vremena zanimaju za Abesiniju. Još 1896, dakle pred 40 godina, povelja je Italija vojnu na Abesiniju, ali bez uspjeha. Danas je sasvim sigurno, kad se nebi uplitala druge države, da bi Italija i u kraćem vremenu izvojtala sebi pobjedu.

Dosta je pogledati na kartu, pa će se odmah učiti, da se tu radi i o drugim golemim interesima u prvom redu Engleske, a zatim, ponešto i Francuske. Svako pojačanje Italije na području istočne Afrike istodobno označuje slabljenje Engleske radi neposrednog njenog ogromnog kolonijalnog carstva.

Nešto o životu i običajima Abesinaca:

Abesinac stanuje u kućama posebnog okruglog oblika, a građene su od smjese: slame, zemlje i govode balege. Krov je tih kuća čunjast poput kišobrana. Kuće redovito nemaju pokućstva. Spavaju na krevetima od hrpe suhog lišća. Tek imućniji ljudi imaju prave četverouglaste kuće.

Nošnja je Abesinaca prilično izjednačena. Obično nose uske hlače, košulje i preko ramena dosta široki plašt. To je sve od pamučne tkanine domaćeg proizvođa. Dakako da imade krajeva,

gdje stanovnici nose plašt od loš naprave trave. Obuće obično nose, ali u novije vrijeme, tu i tamo, vide se cipele ili sandali, koj su primili od Arapa.

Nakit im je vrlo jednostavan. U glavnom se kite kovinama i slonovom kosti. Kod muškaraca nalazimo kao ukras češljeve.

Gospodarstvo je dosta na niskom stupnju. Bave se stočarstvom i ratarstvom. Stočarstvo se bave osobito njihovi svećenici. Zemlju obrađuju okopavanjem. Sju pretežno crnačko proso, iz kojega prave kruh bez kvasa. Im nešto kukuruza i pšenice. O stoke gaje ponajviše grbava domaća govoda, pa ovce, koze, marze i magarce. Stoke ima mnogo, pa mnogi imaju po hiljadu i više goveda. Kako je kod njih cijenjen blago, vidi se iz toga, što Abesinac kupuju ženu stokom — pa se ženu plaća deset do dvadeset goveda ili petstotina ovaca ili do deset konja.

Ishrana je dosta slaba. U nekim krajevima jedu manje mesa a više mliječne hrane. Kruh sprema tako, da zrne sameljnu žrvnjima — mlima nemaju — a on da breskvasno tijesto peku pod pokom. Neki krajevi oskudijevaj vodom pa dolazi i do pomora među tamošnjim življem. Dakako cisterna i vodovoda nemaju nigdje. Zbilja su zapušteni!

Po svijetu

TROCKI ISTUPA ČETVRTOM INTERNACIONALOM tako javljaju novine. Ogorčen je kretanjem Sovjeta na »desno«, pa želi osnovati i četvrtu internacionalu.

BOLJSEVICI rasiplju novac u propagandne svrhe, a ruski seljak izdiše od gladi. Za komunističku akciju u samom Meksiku izdali su preko 18 milijuna dolara.

POMILOVAO je abesinski car pedeset tisuća kažnjenika uz uvjet da stupu u abesinsku vojsku.

NAJVEĆA RADIO-STANICA na svijetu biće podignuta kod Berlina. Za vrijeme olimpijade 1936 g. davaće vijesti na 11 jezika.

ABESINSKU RADIO-STANICU opsjedaju svaki dan strani novinari koji svojim listovima šalju izvještaje. Stanica dnevno razaslije oko 50.000 riječi, a za svaku riječ joj se plaća 30 dinara.

U TIBETU ima jezera koja su u visini od 6000 m nad morem.

NAJVEĆI DIJAMANT na svijetu ima Brazilija. Težak je 488 karata, a nađen je u pokrajini Berabi u državi Minas-geraes.

KATOLICKI ŽENSKI REDOVI za vrijeme svjetovnog rata su obavljali tešku bolničarsku službu. U raznim poljskim bolnicama djelovalo je 13.000 redovnica. Na ratistiama su redovnice njegovale oko — 654.000 vojnika. Za svoj ustrajan i naporan rad primile su oko 5500 odlikovanja.

U INDIJI, BIRMI I CEJLONU ima 3.888.708 katolika. Godine 1886 ih je bilo oko 1.637.355. Za posljednjih 50 godina broj se je povećao za 150 posto.

DRUŠTVO RUSKE KATOLICKE OMLADINE osnovano je u belgijskom gradu Louvainu. Osnivači su pozvali sve katolike po čitavom svijetu, da se učlane u to društvo.

SPANJOLSKI KATOLICI su povećali akciju za osnutak katoličkog sveučilišta. PAROBROD SKEYNESS — kod Bridlingtona je udario o hridine. Čamci za spasavanje nisu mogli do njega radi nevremena. Poginula je cjelokupna momčad od 11 osoba.

DRUŠTVO KATOLICKE ISTINE — U ENGLESKOJ imade 13.248 članova. Lanjske je godine ovo društvo rasprodalo 1.374.085 knjižica, 247.200 letaka i 20.830 knjiga.

U ENGLESKOJ je otrag 100 godina bilo oko 160 tisuća katolika. Danas ih je preko 3 milijuna.

NAŠLI ZADNJI AUTOGRAF MARIJE ANTONIJETE. U Knjižnici glasovitog Appony našao se je zadnji autograf kraljice Marije Antonijete. Pismo je bilo adresirano francuskoj kneginji Jelisavi. Nesretna kraljica piše — da je rimokatolička vjera utjeha njezinih zadnjih časova, da su joj zakratili svećenika i sakramente i moli Boga da joj oprosti grijehe.

OBRATILO se u godini 1934 oko 25 tisuća istočnih heretika i raskolnika na katoličku vjeru.

Trgovina se vrši većinom izmjenom robe. U trgovini se služe i robovima kao plaćevnim sredstvom, premda je u novije doba to sve rjeđa pojava. Postoji i novac, a glavni je talir Marije Terezije iz doba 1780 godine.

Po vjeri su Abesinci mješavina kao i u pogledu jezika i narodnosti. Nešto imade katolika, koji u zadnje vrijeme bivaju češće napadani od poganskih plemena. Naravski, hoće da i na taj način iskaže svoj bijes radi katoličkih Talijana. Stoga će misionari imati teških muka s tamošnjim urođenicima. Imade dosta muslimana, kao i pogana. Mnogo je i pripadnika neke kršćanske sljedbe, koja u svemu ne ispuvija pravu vjeru.

U društvenom pogledu razlikujemo višu vrst, kao plemstva, i niži puk, koji se opet razlikuje po imetku; postoji, također, veliki broj robova. Sad je oblik ropstva službeno ukinut, ali još uvijek se podržaje i promiče. Rob je ratni zarobljenik; a ratova znade u Abesiniji biti mnogo. To je crna ljaga Abesinije.

Na kraju da spomenemo i dvojicu Hrvata, braću Selian, koji su živjeli u Abesiniji oko 1900 godine i imali visoki položaj guvernera — postavljeni od samoga cara. g. f.

Kad čovjek nema svojih misli...

„Narodna Tribuna“ sve bezobzirnija

Pojedini listovi imaju svoju ideologiju. Katolički katoličku, marksistički marksističku a nacionalni nacionalnu. Jedan katolički list neće nikada štampati među svojim stupcima nešto što se protivi vjerskim istinama katoličke vjere, a borme, ni marksistički neće tako lako uvrstiti kakav članak u kapitalističkom duhu.

Sve to ne vrijedi za šibensku »Narodnu Tribunu«. Ona, ponajprije, nema svoje jasne i određene ideologije. Zato nije ništa čudno, kad u njoj nađete vijesti i članke koji su međusobno u opreci kao dan i noć. Čini se da urednik uvrštava sve što mu ko pošalje. (Premda i u tom pravilu, valjda, ima iznimaka!) — Jednom je sam vlasnik »Narodne Tribune« izjavio nekom svećeniku kad ga je ovaj upozorio na neki antikatolički članak u njegovom listu: Pošaljite nam vi nešto u katoličkom duhu, pa ćemo uvrstiti!

— Jesi li čitao zadnje brojeve »Narodne Tribune«? — upitao me je ovih dana neki gospodin, kad se susretne na ulici.

»Nisam.«
»Pregledaj ih, i uvjerićeš se da svakim danom postaje sve bezobzirnija!«

I, prije nego pogledah zadnje brojeve »Narodne Tribune«, pročitah u zagrebačkom dnevniku »Hrvatska Straža« ovu noticu: »Slovenec« citira jednu vijest »Šibenske Tribune«, listiću, kojemu smeta svaka hrvatska proslava (n. pr. proslava Bulića u Zagrebu), u kojoj se nepoznati pisac zgraža nad burnim aplauzom splitske publike kod prikazivanja komada »Zrinski« i »Čuvaj se senjske ruke«, koje je u Splitu izvela zagrebačka drama, koja se tamo nalazi na gostovanju... suradnik »Šibenske Tribune«, koji je očito izgubio svaki duhovni kontakt sa svojim narodom, o toj publici kaže, da je to »stanovita« »kulturno nedorašla publika« i da je njezino ponašanje na njega napravilo »strašan utisak«. Vjerujem, da je to učinilo strašan utisak na sve »Pofovce«, ali to još njima ne daje pravo, da publiku nazovu »kulturno nedorašlom«.

Tako pročitah u jednom broju »Hrvatske Straže«. A kad sam uzeo u ruke i »Narodnu Tribunu«, uvjerih se da je pravo imao onaj gospodin...
»Abderičani u splitskom teatru« — to je naslov jedne vijesti

splitskog dopisnika u »Narodnoj Tribuni«. Tu nam se priča kako je, prilikom Svarkinove komedije »Tude dijete« u splitskom kazalištu, komunistički raspoložena strana aplaudirala, a duga, klerikalna, zviždala i izrugavala se. I što su gledaoci mogli misliti?... da se nalaze prije u zvjerinjaku nego u teatru! — Zato se ta publika (komunistička i klerikalna) naziva »neobrazovana, nekulturna i sažaljenja vrijedna«.

Što je u stvari bilo s »Tudim djetetom« u splitskom kazalištu? — »Tude dijete« je komedija iz Sovjetske Rusije, koju je u Splitu, dne 26 X 1935, igrala zagrebačka drama. I doista: jedna mala, komunistički raspoložena grupa počela je prva aplaudirati. Pa ne radi umjetničkih scena u komediji! Pljeskala je samo u časovima, kad su padale razne neumjesne i porugljive aluzije na najveće kršćanske svetinje!

Tako, na primjer, kad jedna plemkinja u komediji odriče krst svom djetetu, nekoliko lenjinovaca počeo kličati: »tako je...!«

Zar je onda bilo »nekulturno«, kad je velika grupa svijesnih katolika dala oduška svom negodovanju i počela reagirati glasnim protestima i zviždanjem? Svijesni katolički gledaoci su zviždali sve dotle dok nisu prisilili kazalište da spusti zastor!

Zar misli dopisnik »Narodne Tribune« da katolici moraju uvijek mučati i ravnodušno primati zašušnice s desna i lijeva? Pa, čak, i od njega!?

Sad je pitanje, ko je nekulturnan. Da li katolička omladina koja je, izazvana, javno ustala na obranu onih svetinja u koje vjeruju i koje poštuju milijuni najkulturnijih duhova, ili splitski dopisnik?

Naši čitaoci će znati odgovoriti na taj upit! A mi nadodajemo: Neki Abderičanin je prigodom prikazivanja »Tude djeteta«, došao u splitsko kazalište, pogledao oko sebe publiku izmjerio je po svom laktu i poslao u šibensku »Narodnu Tribunu« dopis pod naslovom: »Abderičani u splitskom teatru«.

Pa to nije sve što imamo reći »Narodnoj (?) Tribuni«. Još ćemo joj jednom opipati bilo.

— ev.

Bolnica se opet otvara

Mi smo već pisali o protestnom zboru pretstavnika svih mjesnih društava i mnogih uglednih građana proti velikom smanjenju kreveta u banovinskoj bolnici u Šibeniku.

Sa tog protestnog zbora bili su odaslani brzojavi Nj. V. Kraljici Majci Mariji i Nj. Kr. Visočanstvu Knezu Namjesniku Pavlu. Osim toga bilo je izabrano i odaslanstvo za Beograd, u koje su ušli preuzv. biskup dr. J. Mileta, preos. vladika dr. Irenej Đorđević i primarius bolnice dr. J. Pasini.

Odaslanstvo, prije nego je pošlo u Beograd, navratilo se u Split, gdje je u utorak, 5. ov. mj., posjetilo g. bana dra. Jablanovića. Gospodin Ban ih je odmah primio u svojoj palači, gdje su, skupa s podbanom g. Lugerom i šefom zdravstvenog odjeljenja dr. Svarčićem, raspravljali o stanju naše banovinske bolnice.

Pitanje naše bolnice se u Splitu tako raščistilo, da je odaslanstvo bilo veoma zadovoljno uspjehom svog putovanja, i uvidjelo da je nepotrebno ići u Beograd. Gosp. Ban je dao naređenje da se, još istog dana, uspostavi u bolnici 100 kreveta; u isti mah su poslani i

novci za troškove čitavog jednog tromjesečja. Uz pomoć ministarstva socijalne politike isplatiće se postepeno, ali u najskorije vrijeme, zaostali bolnički dugovi. Gosp. Ban je obećao da će se doskora uspostaviti i ostali kreveti u svim odjeljenjima.

Odmah sutradan se sazvala posebna konferencija, kojoj je prisustvovao i upravitelj bolnice g. Benković. Raspravljalo se o razlozima koji su doveli do smanjenja kreveta u bolnici i o načinu kako bi se to unaprijed moglo spriječiti.

Glavno načelo kod primanja bolesnika u bolnicu moralo bi biti: *Ko stvarno može platiti bolničke troškove, taj ih mora platiti, bez obzira na poreska uvjerenja i druge službene i neslužbene legitimacije.* Jer smo uvjereni da je kršenje tog načela, bar u prvom redu, dovelo bolnicu do današnjeg teškog financijskog stanja.

Po državi

»Trebević« na grobu don Frana Bulića. — H. P. D. »Trebević«, na čelu sa vodstvom, posjetilo je grob don Frana Bulića. Tu je održao govor Dr. Šutej, a za-

tim Paško Kaliterna. Na grobu je zbor »Trebević« otpjevao Novakovu »Hrvatskoj« koju je pjesmu don Frane najviše volio i zaželio da mu se otpjeva na sprovodu. Istog dana održana su dva koncerta. — Splitski su na veličanstven način ispratili članove H. P. D. »Trebević«.

Vijenci iz Dalmacije za grobove hrvatskih velikana. Dalmatinske općine i mnoga sela poslali su vijence na grobove poginulih hrvatskih vođa. Vijenci su većinom iz sjeverne Dalmacije. Tako na pr. iz općine Sali, Božava, Preko, Silba, Sukošan, Iz Veliki i t. d.

Program i vodstvo samostalaca. Na nedjeljnoj sjednici pristaša bivše samostalne-demokratske stranke iznio je Dr. »Srdan Budisavljević« državopravni program samostalaca. Zajedničke centralne poslove rješavala bi vlada sa centralnim parlamentom u Beogradu, u kojem bi bili zastupani svi dijelovi države. A pojedine zemaljske poslove rješavale bi zemaljske uprave, koje bi imale svoje sabore, odnosno svoja zakonodavna tijela. Time bi se spriječila hegemonija i zadovoljili Hrvati. Samostalni demokrati su za takovu složenu državu, jer je hoće Hrvati, a bez njih ne može biti Jugoslavije.

Skupština se sastaje. 4 novembra biće otvoreno zasjedanje čitavim ukaza kraljevskih namjesnika. Izvršit će se izbori u stalne odbore i u posebne odbore za proučavanje zakonskih podloga. — Tako su pisale novine, ali se prevariše!

Blaže uredbe o sniženju plaća. Ministarski savjet ublažio je 24. X. uredbu o sniženju plaća državnih namještenika.

Pomoć pasivnim krajevima. Vlada je odobrila kredit od 8 milijuna Din. da se kupi hranu pasivnim krajevima.

Svečani zbor Katoličke Akcije u Zagrebu. Održan je na blagdan Krista Kralja. Tihu sv. misu služio je u katedrali nadbiskup-koadjutor Dr. Alojzije Stepinac. Održao je lijepu propovijed. Zatim su bila plenarna i zasebna zborovanja, na kojima su održali govore glavni pretstavnici Katoličke akcije.

Hoće pravo glasa. Dne 20. listopada održala su razna ženska udruženja u Zagrebu, Splitu i Beogradu velike skupštine, na kojima su stvoreni zaključci da se u novom izbornom zakonu dađe i ženskim osobama pravo glasa kod općinskih i državnih izbora.

Lijepi broj. Na sastanku duhovnika Katoličke Akcije, održanom nedavno u Zagrebu, ustanovljeno je, da svih društava katoličke akcije u zagrebačkoj nadbiskupiji ima oko 425.

Trgovački ugovor. Zaključen je trgovački sporazum između naše države i mađarske. Mi ćemo kupovati u mađarskoj strojeve i električne aparate a mađarska će uzimati naše drvo i naše ribe.

Zabranjeno udruženje. Predstojništvo gradske policije u Koprivnici zabranilo je četničko udruženje. Oružje im je oduzeto, a imovinu moraju predati državnim vlastima.

Zagrebačka radio-stanica poslala je u svijet u utorak navečer dirljivi poziv g. Dra A. Trumbića za pomoć našem gladnom narodu. U Zagrebu je sastavljen posebni odbor za tu akciju, a na čelu mu se nalaze zagrebački nadbiskup Dr. A. Bauer i Dr. A. Stepinac.

Uvoz suvica iz Grčke. Dok se raspravlja o pomoći pasivnim krajevima, izazvala je veliko zaprepašćenje među našim vinogradarima vijest, da je u novom ugovoru s Grčkom odobren uvoz od 300 vagona suvice iz Grčke. Što za nas znači tako visoki kontingent, biće svakome jasno, kada se znade, da se od 1 kg. suvica dađe napraviti 3 litre vina. To znači da je u stvari odobren uvoz od 900 vagona vina iz Grčke. — Zadržna je matica preko svojih pretstavnika poduzela korake.

Naši dopisi

DRAGOVE (Dugi otok)

Proslava Križarskog dana. Na blagdan Krista Kralja sakupili su se Križari i Križarice oko svog Kralja, da svečano proslave svoj godišnji dan. Preko sv. Mise održao je duhovnik govor o Križarima kao počasnoj gardi Krista Kralja.

Poslije podne priredili su vrlo uspješnu akademiju. Akademiju su otvorili zbornim pjevanjem križarske himne i pozdravnim govorom brata Oštrića, agronoma. U prvom dijelu nastupili su svojim referatima voditeljica Križarica i bilježnik Križarica. Iza odlično izvedenih prigodnih deklamacija nastupila je četa Malih Križara, po prvi put, vanredno uspješnom vježbom, koja je

uz burno odobravanje završila skupinskom vježbom i zakletvom vjernosti Kristu Kralju. — U drugom dijelu su Križari izveli tri šaljiva igrokaza, te je priredba, poslije 2 sata, završila pjevanjem »Do nebesa«.

Naše Bratstvo i Sestrinstvo je i ovom priredbom pokazalo koliko je napredovalo pa su stekli puno priznanje cijelog puka.

Godišnja vijeća naših društava. Naša su društva održala koncem prošlog mjeseca svoja glavna godišnja vijeća, na kojima su iznijeli izvještaje svi odbornici. Naše društvo je kroz prošlo ljeto održalo nekoliko vrlo uspješnih većih priredaba. Pohodili su nas delegati V. K. B. i Okružja i održali nam nekoliko predavanja. Društva žive i napreduju. Sada je nastala jesen, pa počinje intenzivniji unutarnji prosvjetni rad.

DOBROPOLJANA

Odlazak našeg pretsjednika. Naš dragi Ivo, pretsjednik našeg Križarskog Bratstva, s još jednim bratom, mora da se od nas odijeli za neko vrijeme. Naš pretsjednik, koji je bio veoma agilna na Križarskom polju, mora poći u vojsku! Još otprg 6 godina bio je regrutovan i kao samac u obitelji ostao je za hranitelja, a otprg par dana dođe mu poziv. Tako mora ostaviti pretsjedničku dužnost i odijeliti se iz sredine svoje križarske braće. Zato je zadnje nedjelje bila sarvana izvanredna skupština, na kojoj je povjerena pretsjednička dužnost bratu Šimi Čiklić. S vjetrovom u Boga i križarsku ideologiju mi stupamo napred, i nadamo se da za odsustva našeg dobrog i požrtvornog pretsjednika nećemo doći na manje. — Bog živi!

Križar.

Dobre knjige

ZEMLJA UMIRE. Seljački roman od Renè Bazina. S francuskog preveo Vojmil' Rabadan. Naslovna stranica K. Ružička. Izdanje Knjižnice Dobrih Romana, Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. Str. 168. Cijena 30.— din (platneni uvez sa zlatnim natpisom din 10.— više).

Ovaj je roman u francuskoj izdan u 300 izdanja, prenesen je na kazališne daske i na kinematografsko platno, a dasko da je preveden i na mnoge jezike. Bazinova se djela ugodno čitaju, i za njima se jagme najviši krugovi čitača. Autor je pravi književnik, nježni pjesnik i iskreni kršćanin. On ima povjerenje u čovjeka i u sadašnjicu. To je razlog da se Bazinovi romani, a napose roman »Zemlja umire«, ne prestaju izdavati, prevoditi, prikazivati, gledati, čitati i voljeti.

KALENDAR SV. ANTE ZA 1936. je već izašao. — Sve je u njemu lijepo i zanimivo. Krasi ga članci izmjenjuju se s pjesmama, a sve opet ukrašeno brojnim i lijepim slikama. Divne su one umjetničke reprodukcije. Tu je zastupan najveći dio naših starijih katoličkih pisaca i pjesnika. — Svima ga preporučamo. Za 10 dinara se dobije kod Glasnika sv. Ante u Sarajevu.

IZLOŽBA KATOLIČKE STAMPE. Nakanili smo da od 30 IX do 5 XII priredimo izložbu katoličke stampe zajedno s propagandom iste, pa molimo sve katoličke nakladnike, izdavače, tiskare, nadalje sve katoličke javne radnike na polju Kat. Akcije, da nam u ovoj zajedničkoj stvari pomognu bilo savjetom, bilo kojim doprinosom za tehničko uređenje izložbe, a osobito da nam pošaljete sve katoličke knjige, brošure, tiskanice, plakate, fotografije i t. d. s naznakom: što se šalje za propagandu, a što na prodaju, odnosno uz povrat. — Sve stvari neka se šalju na odbor za izložbu katoličke stampe: »Križarsko bratstvo«, — Zagreb, Sveti Duh 29.

»RUNOLIST« — Kalendar god. 1936 je sasvim svoje vrste. — Pogledajte si što prije »Runoliste« kod onoga, koji ga već posjeduje, pa ćete se odmah osvjedočiti, da djelce nadilazi običnu službenu reklamu, te ćete ga bez sumnje i sebi smjesti naručiti. — »Runoliste« broji preko 250 stranica, sadržaje oko 100 ilustracija. Cijena iznaša samo 8 dinara. Naručuje se u svim većim knjižarama i u Upravi Glasnika Srca Isusova, Zagreb, I/147, Palmotićeve 31.

KATOLIČKE ŽUPE U SRBIJI. Izvan Beograda postoje ove katoličke župe: župa sv. Antuna u Sapeu 1400, župa Presv. Srca u Nišu 4400, župa sv. Josipa u Kragujevcu 1900, župa sv. Ivana u Smederevu 2100, župa sv. Ljudevita u Boru 1600, župa sv. Josipa u Zaječaru 1600, župa sv. Mihovila u Kraljevu 2650 i župa sv. Barbare u Ravnoj Reci 1500 vjernika. —

Kalendar

Studeni

N.	10	22 Ned. po Duh.- Sv. Andrije ušao
P.	11	sv. Martin, biskup
U.	12	Sv. Martin, papa
S.	13	Sv. Stanislav Kostka
Č.	14	Sv. Ivan Trgriški
P.	15	Sv. Leopold, isp.
S.	16	Sv. Edmund

Sv. Martin, biskup

16 punih vijekova je prošlo da je sv. Martin biskup išao tvrdom zemljom, a njegova slava i veličina nije nimalo izbljedita. — Ritjetko je koji svetac toliko poznat i slavjen širom svijeta — kao sv. Martin biskup turski.

Martin se rodio početkom 4. v. od poganskih roditelja u gradu Sabariji u Ugarskoj. — Dane svog djetinjstva prošao je u učenju i razmišljanju vječnih kršć. istina boraveći uvijek u blizini samostana i crkve.

Otac, poganin — da bi odvatio Martina od kršćanstva — dade ga u vojnički stalež. — No, otac se ljuto prevario. Martin, i kao vojnik, ostade uvijek vjeran idealima svog djetinjstva.

Jedne zime, putujući — Martin s jednim odjelom vojske u grad Amiens, susretne na putu siromaha ispačena, gola i napola smrznuta. Martin se zaustavi, rasiječe mačem svoju kabanicu i jednu polovinu daruje siromahu, a drugu ostavi sebi.

Ovo divno djelo kršć. ljubavi — naučeno u školi Isusova evangelja — Gospodin je obilato nagradio. U noći onog istog dana prikazao se Martinu Isus obučen polovicom njegove kabanice, i pred svim anđelima pohvalio ga riječima: »Martin još katekumen (koji se sprema za sv. krst) ovom me odječom pokri!« — Poslije ovog viđenja Martin se pokrsti. Napustivši vojsku otide glasovitom biskupu grada Poatje sv. Hilariju, koji mu udijeli niže redove. — Dozvolom sv. Hilarija pođe za neko vrijeme svojim roditeljima u Ugarsku i apostolskim žarom obrati majku na kat. vjeru.

U to doba u Ugarskoj haralo je Arijevo krivovjerje. Pravi katolici bili su izvrgnuti strahovitim progonoštvima. Oštricu kraljevske zagriženosti osjetio je i naš svetac. Pa je morao pobjeći u Milan, a odatle u Poatje k svom starom učitelju sv. Hilariju.

Blizu Poatje-a podignu veliki samostan koji se smatra prvim u Francuskoj. U samostanu je Martin provodio svetački život. Martinovu svetost nagradio je Gospodin darom čudesa, što je Martinu na daleko pronijelo slavu.

G. 371. bila je ispražnjena biskupska stolica u Tursu. Građani su jednoglasno zahtijevali Martina za biskupa. — Poznavajući njegovu skromnost odlučili su da će ga na prevaru izabrati i posvetiti.

Što smislili — to učinili! Jedan građanin prevari Martina da mu je žena bolesna i zovnu ga da joj dođe moliti Boga. Martin povjerova i pođe. Na putu ga građani uhvate i izabraše biskupom.

Martin, i kao biskup, nastavio je strogi pokornički život. Blizu Tursa sagradio je samostan u kojem su redovnici bili na glasu svetosti.

U Martinovoj biskupiji bilo je još mnogo pogana. U radu za njihovo obraćenje bio je neumoran. Istinitost njegovih riječi Bog je potvrdio čudesima. — U velikoj starosti, iznemogao od apostolskog rada na njivi Gospodnjoj, predao je duh svoj Bogu koncem 4. vijeka.

Ovako izgleda „Pravi Franck“,

poznat na cijelom svijetu i omiljen kod svake domaćice kao najzdraviji dodatak kavi. — On daje kavi, bila to zrnata ili ječmena, svu sadržinu i punoću, te ističe njenu aromu. —

Domaći je proizvod od korijenja oplemenjene ljekovite cikorijske (vodopije), dakle biljni proizvod. —

Život Šibenika

Oblačenje sjemeništaraca. Na Sve Svete uvečer u sjemenišnoj kapeli obukao je preuzv. biskup u kleričko odijelo petnaestoricu sjemeništaraca i bogoslova.

Šibenski Hrvati na grobu Dr. Vlašića. Popodne na Sve Svete pošli su brojni štovaltelji pk. Dr. Vlašića u Tijesno da se na njegovom grobu pomole za ispokoj njegove plemenite duše. Na grobu je pjevački zbor hrv. kult. društva »Napredak« otpjevao nadgrobnicu; bila su položena i 2 vijenca sa hrvat. trobojkama.

Blagdan sv. Linarda. U nedjelju slavi se u dolačkoj župnoj crkvi sv. Križa blagdan sv. Linarda. U 6 s. čitaće se svečev život. U 7. pjevana župska sv. Misa. U 9 s. školska. Popodne u 2 sata blagoslov i ljubljene moći.

Osuđeni radi hrvatskih zastava. Na Sve Svete kao i na Mrtvu dan visjele su hrvatske zastave na župnoj crkvi Gospe van Grada, i na područnim crkvama sv. Ivana, Nove Crkve i sv. Duha. Radi ovog Pretstojništvo gradske policije u Šibeniku br. K. K. 786/8694/35 od 4. XI. ov. g. osudilo je po 300 Din globe: Mnogop. Dr. Vladu Bilobrkca, župnika Gospe van Grada, preč. Don A. Radića upravitelja crkve sv. Ivana, vlč. Don Krešu Zorića ml. upravitelja Nove crkve i vlč. Don Josu Španića upravitelja crkve Sv. Duha. — Osuđeni žalili su se na Bansku upravu u Splitu.

Intervencija za bolnicu. U ponedjeljak otputovao je preuzv. biskup Dr. Mileta sa upravnikom šib. bolnice Dr. Pasišnjem i sa Dr. Dorđevićem pravoslavnim episkopom, u Split, da interveniraju kod g. Bana radi šib. bolnice. Ban je uvažio intervenciju i naredio da se odmah uspostavi 100 kreveta u šib. bolnici. Preuzv. biskup vratio se još istoga dana.

Blagdan sv. Martina. U ponedjeljak slavi se u sjemenišnoj kapeli blagdan sv. Martina biskupa. Kao svake tako i ove godine proslaviće se najsvetčanije. Uoči blagdana biće u 5 s. pjevane litanije. Na sam blagdan biće pjevane lekcije u 5 s. U 6 s. župska sv. Misa, iza koje slijedi više tihih sv. Misa. U 10 s. svečana sv. Misa. Popodne u 5 s. svečani blagoslov i ljubljene moći.

Duhovne vježbe. U samostanu sv. Lovre obavlja 20 redovnika franjev. provincije Presv. Otkupitelja duhovne vježbe

pod vodstvom O. Metoda Radića. Preporučuju se u molitve pobožnih vjernika.

U fond našega lista darovali su: Preuzv. biskup dr. Jerolim Mileta i don Ugo Basoli po Din 100; don Ante Sare Din 60; don Niko Markov i don Ante Radić po Din 30; dr. Kreše Zorić, don Josip Španić i don Zdravko Mašina po Din 20.— Uprava svima harno zahvaljuje.

U fond Križarske glazbe darovao je preč. dr. I. Eškinj 20 din, a na priredbi na dan Krista Kralja sakupljeno je 812 din. — Ukupno sakupljeno 917 dinara.

HIGIJENSKA IZLOŽBA »ČOVJEK« — Njemačka higijenska izložba »Čovjek« otvorila se u Šibeniku u Zemljoradničkoj Čitaonici na Poljani Kralja Petra. Izložba će trajati od 8—18 novembra, a biće preko cijelog dana otvorena. Izložba je obilna i bogata. Obuhvata 12 odjeljenja sa 500 originalnih preparata.

Već stari župnik Sebastijan Kneip, dobročinitelj naroda, jednom je zgodom rekao: »Pravi Franck« spada u svaku kuću! On sadrži mnogo ljekovitih sastojaka, koji sprečavaju stvaranje želučane sluzi, odvođe suvišnu žuč, čiste jetra, slezenu i bubrege, a iz tijela uopće otstranjuju stvari, koje su uzrokom raznih bolesti.

HLAČE TE DOBRE KOSULJE kupičete najjeftinije u novoj slovenačkoj trgovini F. Krajshek u Šibeniku, Kralja Tomislava ulica (na vrhu stepenica Dobrić). Za ljetnu sezonu veliko sniženje cijena. Zajamčeno dobra roba.

VOČKE, VINOVE LOZE

(cijepljene) voćne divljake, korjenake američke loze, maline, ribizle itd., možete najbolje i najjeftinije kupiti kod:

»VELERAJADNICI«

Janko Šarić, Petrovaradin (Srijem). - Voćke od 4—10 din. po komadu. Cijenik šaljem svakom na zahtjev besplatno!

INŽINJER — MLADOMISNIK U Bresci, uz sudjelovanje brojnog naroda, rekao je ovih dana svoju prvu Misu inženjer dr. Montini, bivši član omladinske Kat. Akcije. Doktor kemije Marijo Bri-garelli, njegov veliki prijatelj, a sada također svećenik služio mu je za dakona.

Krojačka radnja B. POROBIĆ

stavlja do znanja cijenjenom građanstvu da se možete kod mene opskrbiti sa najboljim štofovima uz reklamne cijene. Preporučam se za moj solidan rad. ZNATNO JEFTINE CIJENE Šibenik, Ul. Luke Tolentića, br. 39.